2025/2434

29.12.2025

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2025/2434,

26. november 2025,

mis käsitleb Euroopa Meresõiduohutuse Ametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1406/2002

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Liit on vastu võtnud mitu eri seadusandlikku meedet, et suurendada meresõiduohutust ja meresõidu turvalisust, edendada kestlikkust – muu hulgas reostuse vältimise teel – ja laevanduse süsinikuheite vähendamist ning hõlbustada teabevahetust ja digiüleminekut merendussektoris. Selleks et need seadusandlikud meetmed oleksid tulemuslikud, tuleb neid kogu liidus kohaldada nõuetekohaselt ja ühetaoliselt, et tagada võrdsed tingimused, vähendada nõuetele mittevastavate laevade majanduslikest eelistest tulenevaid konkurentsimoonutusi ning soosida meretranspordinõudeid laitmatult täitvaid ettevõtjaid.

(2) Kõnealuste eesmärkide saavutamine nõuab märkimisväärset tehnilist tööd, mida peaks juhtima spetsialiseerunud asutus. Seetõttu oli vaja komisjoni 6. detsembri 2000. aasta teatises, mis käsitleb naftatankeri Erika uppumisest tulenevalt ühenduse meresõiduohutuse meetmete teist paketti, luua kindlaks määratud meetmete osana juba olemasolevas institutsioonilises raamistikus ning liikmesriikide kui lipu-, sadama- ja rannikuriikide vastutust ja õigusi arvestades Euroopa amet, et tagada kõrgetasemeline, ühetaoline ja tulemuslik meresõiduohutus ning vältida laevade põhjustatud merereostust.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1406/2002 ([3]) loodi Euroopa Meresõiduohutuse Amet (edaspidi „amet“), et aidata komisjonil ja liikmesriikidel rakendada tulemuslikult liidu tasandil nii meresõiduohutuse kui ka reostuse vältimise valdkonna õigusakte, milleks nähti ette asjakohased kontrollkäigud liikmesriikidesse, et jälgida asjaomaste õigusaktide täitmist ning pakkuda liikmesriikide taotlusel, nendega kokkuleppel ja kooskõlas nende vajadustega koolitusi ja abi suutlikkuse suurendamisel.

(4) Pärast ameti loomist 2002. aastal on liidu õigusaktide kohaldamisala meresõiduohutuse, meresõidu turvalisuse, kestlikkuse ja reostuse vältimise valdkonnas märkimisväärselt laienenud, mille tulemusena on ameti volitusi viiel korral muudetud.

([1]) ELT C, C/2023/873, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/873/oj.
([2]) Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2024. aasta seisukoht (ELT C, C/2025/1026, 27.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1026/oj) ja nõukogu 13. oktoobri 2025. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 13. novembri 2025. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1406/2002, millega luuakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1406/oj).

(5) Alates 2013. aastast on amet saanud pidevalt juurde uusi ülesandeid – täitnud määruse (EÜ) nr 1406/2002 artiklis 2a sätestatud abiülesandeid ning vastanud komisjoni ja liikmesriikide tehnilise abi taotlustele, eelkõige merendussektori süsinikuheite vähendamise ja digiülemineku vallas. Lisaks on ameti ülesandeid otseselt mõjutanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2005/35/EÜ, ([4]) 2009/16/EÜ, ([5]) 2009/18/EÜ ([6]) ja 2009/21/EÜ ([7]) muudatused. Nendes direktiivides on eelkõige sätestatud ameti ülesanded seoses laevade põhjustatud merereostusega, sadamariigi kontrolli korra rakendamisega liidu tasandil, liikmesriikide tegevusega liidu vetes toimunud õnnetusjuhtumeid käsitlevate juurdluste korral ning liikmesriikide kui lipuriikide kohustustega.

(6) Peale selle tuleb ameti juhtimine viia kooskõlla Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 2012. aasta ühisavaldusega detsentraliseeritud asutuste kohta (edaspidi „ühisavaldus ja ühine käsitus“) ja komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/715 ([8]).

(7) Arvukate muudatuste tõttu on asjakohane tunnistada määrus (EÜ) nr 1406/2002 kehtetuks ja asendada see uue seadusandliku aktiga.

(8) Amet loodi algselt eesmärgiga aidata saavutada kogu liidus kõrgetasemeline meresõiduohutus ja aidata vältida laevade ning hiljem ka nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostust. Kuigi nendele eesmärkidele lisati veel meresõidu turvalisuse edendamine, on amet viimastel aastatel keskendunud regulatiivse arengu toetamisele laevanduse süsinikuheite vähendamise ja digiülemineku vallas. Seepärast on asjakohane lisada need valdkonnad ameti üldeesmärkide hulka, misläbi on ametil võimalik aidata kaasa merendussektori rohe- ja digipöörde eesmärkide saavutamisele. Kuna ametil on ka oluline roll, et tagada teadlikkus olukorrast merel satelliitfotode abil ja kaugjuhitavate õhusõidukite süsteemide käitamisega, on ühtlasi põhjendatud ametile asjaomase üldeesmärgi lisamine.

(9) Need eesmärgid peaksid osutama valdkondadele, milles amet peab andma komisjonile ja liikmesriikidele tehnilist ja operatiivabi liidu poliitika rakendamiseks merendusvaldkonnas.

(10) Kõnealuste eesmärkide nõuetekohaseks saavutamiseks on asjakohane, et amet täidab konkreetseid ülesandeid sellistes valdkondades nagu meresõiduohutus, keskkonnakestlikkus, merendussektori süsinikuheite vähendamine, meresõidu turvalisus ja küberturvalisus, mereseire ja merenduskriisid ning merendusvaldkonnas digiülemineku edendamine ja andmevahetuse hõlbustamine. Selleks et keskenduda konkreetsetele probleemidele ja tagada ameti ülesannete täitmisel kulutõhusus, peaks ameti haldusnõukogul (edaspidi „haldusnõukogu“) olema õigus prioriseerida ameti iga-aastases ja mitmeaastases planeerimises teatavaid ülesandeid ja tegevust.

(11) Lisaks eriülesannetele peaks amet andma komisjoni või liikmesriikide taotluse korral horisontaalset tehnilist tuge selliste tema pädevusse ja eesmärkide alla kuuluvate ülesannete täitmiseks, mis tulenevad edaspidistest vajadustest ja arengusuundadest liidu tasandil. Enne kui haldusnõukogu otsustab lisada need täiendavad ülesanded ameti ühtses programmdokumendis iga-aastasesse või mitmeaastasesse tööprogrammi, peaks ta võtma arvesse olemasolevaid inimressursse ja rahalisi vahendeid. See on vajalik selleks, et teatavaid ameti põhitegevusega seotud ülesandeid saaks vajaduse korral täita eelisjärjekorras.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.9.2005, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/35/oj).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli (ELT L 131, 28.5.2009, lk 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/16/oj).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/18/EÜ, millega kehtestatakse meretranspordi sektoris toimunud õnnetusjuhtumite juurdluse põhimõtted ning muudetakse nõukogu direktiivi 1999/35/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/59/EÜ (ELT L 131, 28.5.2009, lk 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/18/oj).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/21/EÜ lipuriigi nõuete täitmise kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/21/oj).

([8]) Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

(12) Amet on oma pädevusvaldkondades tehniliste eksperditeadmiste osas esirinnas ning peaks seega korraldama liikmesriikidele nende taotlusel, nendega kokkuleppel ja kooskõlas nende vajadustega koolitusi ja suutlikkuse suurendamise tegevusi ning kasutama nende koolituste ja suutlikkuse suurendamise tegevuste läbiviimiseks tipptasemel tehnoloogilisi vahendeid.

(13) Ameti tehnilisi eksperditeadmisi tuleks edasi arendada, tehes merenduse vallas teadusuuringuid ja aidates kaasa liidu tegevusele merendusvaldkonnas. Amet peaks tihedas koostöös haldusnõukoguga aitama ennetava käsitusviisi rakendamisega kaasa meresõiduohutuse ja meresõidu turvalisuse suurendamise, laevanduse süsinikuheite vähendamise ja laevade põhjustatud merereostuse vältimise eesmärkide saavutamisele. Sellega seoses võiks amet esitada komisjonile ettepanekuid asjakohaste mittesiduvate suuniste, soovituste või käsiraamatute kohta, mis aitaksid komisjonil, liikmesriikidel või merendussektoril neid eesmärke saavutada.

(14) Meresõiduohutusega seoses peaks amet töötama välja ennetava käsitusviisi, et teha kindlaks ohutusriskid ja -probleemid. Selle pinnalt peaks ta esitama komisjonile iga kolme aasta järel aruande meresõiduohutuse valdkonnas tehtud edusammude kohta. Lisaks peaks amet jätkuvalt abistama komisjoni ja liikmesriike asjakohaste liidu õigusaktide rakendamisel, eelkõige lipu- ja sadamariigi kohustuste, laevaõnnetuste ohutusjuurdluste, reisilaevade ohutuse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 391/2009 ([9]) artikli 2 punktis e määratletud tunnustatud organisatsioonide (edaspidi „tunnustatud organisatsioonid“) ja laevavarustuse valdkonnas. Tunnistades meresõiduohutuse muutuvat olemust, võiks amet haldusnõukogu eelneval heakskiidul toetada komisjoni ja liikmesriike meresõiduohutusega seotud esilekerkivates valdkondades, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust nendes valdkondades. Samuti on oluline koguda täiendavat statistikat meremeeste väljaõppe ja diplomeerimise kohta ning haldusnõukogu taotlusel meremeeste töö- ja elamistingimusi laeva pardal käsitlevate asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonide rakendamise kohta, sealhulgas asjakohasel juhul meretöönormide 2006. aasta konventsiooni rakendamise kohta, et aidata suurendada meremehe elukutse atraktiivsust ning töötada välja asjakohased strateegilised meetmed meremeeste värbamiseks ja tööl hoidmiseks. Töö dubleerimise vältimiseks tuleks erilist tähelepanu pöörata asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides varem tehtud tööle.

(15) Pärast määruse (EÜ) nr 1406/2002 viimast suuremat muutmist 2013. aastal on merendussektorit käsitlevad õigusaktid kestlikkuse valdkonnas, näiteks reostuse vältimise ja tõrje, keskkonnakaitse ja süsinikuheite vähendamise osas palju muutunud. Lisaks ülesannetele, mida ameti volitused on seni hõlmanud, nagu laevade ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse vältimine peamiselt direktiiviga 2005/35/EÜ loodud teabesüsteemi CleanSeaNet abil, peaks amet jätkama komisjoni abistamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/883 ([10]) rakendamisel. Kõnealune ülesanne peaks kajastuma ameti ajakohastatud volitustes. Samuti on suurenenud vajadus ameti jätkuva abi järele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2008/56/EÜ ([11]) ja (EL) 2016/802 ([12]) laevandusega seotud sätete rakendamisel. Amet peaks iga kolme aasta järel esitama aruande nende direktiivide rakendamisel tehtud edusammude kohta. Tunnistades merendussektori muutuvat olemust, võiks amet haldusnõukogu eelneval heakskiidul toetada komisjoni ja liikmesriike esilekerkivates keskkonnakaitse ja õhusaastega seotud valdkondades, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust nendes valdkondades.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/391/oj).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/883, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ (ELT L 151, 7.6.2019, lk 116, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/883/oj).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/802, mis käsitleb väävlisisalduse vähendamist teatavates vedelkütustes (ELT L 132, 21.5.2016, lk 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/802/oj).

(16) Seoses ameti abiga komisjonile ja liikmesriikidele direktiivi 2008/56/EÜ rakendamisel, peaks amet asjakohasel juhul tegema täiendavaid uuringuid küsimustes, mis on seotud merealade, plastigraanulite väljapuistumise ja veealuse müra puhul hea keskkonnaseisundi saavutamisega.

(17) Laevandussektori süsinikuheite vähendamise valdkonnas tehakse Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) raames tööd merendussektorist tuleneva üleilmse heite piiramiseks ja neid jõupingutusi tuleks toetada, sealhulgas viia kiiresti ellu 2023. aastal vastu võetud IMO läbivaadatud strateegia kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohta laevanduses. Liidu tasandil on välja töötatud hulk poliitikameetmeid ja õigusakte, et toetada süsinikuheite vähendamist ja veelgi edendada merendussektori kestlikkust, nagu on kajastatud eelkõige komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatises esitatud Euroopa rohelises kokkuleppes, komisjoni 9. detsembri 2020. aasta teatises esitatud säästva ja aruka liikuvuse strateegias „Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“, komisjoni 14. juuli 2021. aasta teatises „Eesmärk 55: ELi 2030. aasta kliimaeesmärgi saavutamine teel kliimaneutraalsuseni“ esitatud õigusaktide paketis „Eesmärk 55“ ning komisjoni 12. mai 2021. aasta teatises „Heas seisundis planeet kõigi jaoks. ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas““ esitatud nullsaaste tegevuskavas. Sellest tulenevalt peaks merendussektori kasvuhoonegaaside heite vähendamise vajadus kajastuma ameti volitustes.

(18) Amet peaks jätkuvalt abistama komisjoni ja liikmesriike nii Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/757 ([13]) rakendamisel, kui ka aitama rakendada õigusaktide paketist „Eesmärk 55“ tulenevaid laevandussektori süsinikuheite vähendamist käsitlevaid uusi regulatiivseid meetmeid, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1805, ([14]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ ([15]) laevandusega seotud sätted. Selline abi hõlmab seiret ja aruandlust mõju kohta, mida määruse (EL) 2015/757 kohane ELi heitkogustega kauplemise süsteem (ELi HKS) ja määrus (EL) 2023/1805 avaldavad sadamaliiklusele ning liidu sadamatest kõrvalehoidmisele ja liidu sadamate arvel liikluse ümbersuunamisele kolmandate riikide ümberlaadimissadamatesse. Ametil peaksid olema liidu tasandil jätkuvalt parimad eksperditeadmised, et aidata merendussektoril minna üle taastuvkütustele ja vähese süsinikuheitega kütustele, milleks ta peaks tegema liidu õigusaktide rakendamise ja edasiarendamise seisukohast asjakohaseid teadusuuringuid laevade kestlike alternatiivsete energiaallikate, nagu määruses (EL) 2023/1805 määratletud heitevaba tehnoloogia, kaldaelektri toite või tuuleenergial põhineva veojõu, või päikeseenergial põhineva veojõu kasutamise ja kasutuselevõtu kohta ning seoses energiatõhususe lahenduste, nagu kiiruse optimeerimine, kasutuselevõtuga. Selleks et jälgida laevandussektori süsinikuheite vähendamise valdkonnas saavutatud edu, peaks amet esitama komisjonile iga kolme aasta järel aruande kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks tehtud jõupingutuste kohta ning lisama võimalikud soovitused.

(19) Meresõidu turvalisuse valdkonnas peaks amet jätkama komisjoni poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 725/2004 ([16]) raames kontrollide tegemiseks tehnilise abi andmist. Kuna küberintsidendid on merendussektoris viimastel aastatel märkimisväärselt sagenenud, peaks amet aitama liidul küberintsidente ennetada ja suurendada merendussektoris küberkerksust, hõlbustades selleks liikmesriikide vahel küberintsidentidega seotud parimate tavade ja teabe vahetamist.

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit kasvuhoonegaaside heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 123, 19.5.2015, lk 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/757/oj).

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/1805, mis käsitleb taastuvkütuste ja vähese süsinikuheitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 234, 22.9.2023, lk 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1805/oj).

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 725/2004 laevade ja sadamarajatiste turvalisuse tugevdamise kohta (ELT L 129, 29.4.2004, lk 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/725/oj).

(20) Amet peaks jätkuvalt haldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/59/EÜ ([17]) loodud laevaliikluse seire- ja teabesüsteemi ning muid süsteeme, mis aitavad kaasa teadlikkusele olukorrast merel. Sellega seoses peaks ametil olema ka edaspidi tähtis roll Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/696 ([18]) loodud Copernicuse programmi (edaspidi „Copernicuse programm“) juhtimis- ja finantsraamistikus Copernicuse julgeolekuteenuse mereseirekomponendi haldamisel ning ta peaks jätkuvalt kasutama olemasolevat tipptasemel tehnoloogiat, näiteks kaugjuhitavate õhusõidukite süsteeme, mis on liikmesriikide ja muude liidu organite jaoks kasulik järelevalve- ja seirevahend. Lisaks nendele teenustele on amet näidanud oma strateegilist rolli, et tagada teadlikkus olukorrast merel, pakkudes tuge mitmesugustes kriisides, nagu COVID-19 kriis ja Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu. Sellest tulenevalt peaks amet hoidma käigus keskust, mis on avatud ööpäev läbi seitse päeva nädalas, et abistada komisjoni ja liikmesriike sellistes hädaolukordades.

(21) Liit seisab silmitsi uute geopoliitiliste probleemidega, mis ohustavad veelgi meresõiduohutust ja merekeskkonda. Ameti olemasolev suutlikkus tagada teadlikkus olukorrast merel, sealhulgas laevade liikumise järelevalve, peaks toetama rannikuäärseid liikmesriike, jälgides muu hulgas kahtlust tekitavaid laevalt laevale punkerdamisi ning vahejuhtumeid, mil ebaseaduslikult sekkutakse aluse automaatsesse identifitseerimissüsteemi (AISi), lülitatakse see välja või blokeeritakse seda muul viisil, ning andes nendest kahtlusi tekitavatest punkerdamistest ja vahejuhtumistest teada ning hõlbustades teabevahetust, mis tugineb määrusega 2002/59/EÜ loodud liidu meresõiduohutuse teabevahetussüsteemile (SafeSeaNet), mis võimaldab vastu võtta, säilitada, leida ja vahetada teavet meresõiduohutuse, sadama- ja meresõidu turvalisuse, merekeskkonna kaitse ning mereliikluse ja -transpordi tõhususe eesmärgil. See aitaks rannikuäärsetel liikmesriikidel lahendada probleeme, mis tulenevad nn hämarlaevastikust või varilaevastikust, nagu on määratletud IMO assamblee 6. detsembri 2023. aasta resolutsioonis A.1192(33).

(22) Osana ameti ülesandest tagada teadlikkus olukorrast merel ja pakkuda analüütilisi andmeid peaks amet toetama liikmesriike, komisjoni ja asjakohasel juhul muid liidu organeid laevade, sealhulgas kõrgtehnoloogilist automatiseerimist kasutavate laevade liikumise ja meresõiduga seotud ohtude jälgimisel. Sellised meresõiduga seotud ohud, millel võib olla ka keskkonnamõju, võivad hõlmata näiteks merel kaotatud ja triivivaid konteinereid ning suuremaid kaotatud või kõrvaleheidetud püügivahendeid.

(23) Andmete digitaliseerimine on osa andmete kogumise ja edastamise tehnoloogia arengust ning selle eesmärk on aidata vähendada kulusid ja kasutada inimressursse tõhusalt. Autonoomsete pealvee-merelaevade kasutuselevõtt ja käitamine ning digitaalne ja tehnoloogiline areng pakuvad seoses andmete kogumise ja integreeritud süsteemide haldamisega mitmeid uusi võimalusi. See loob väljavaated mitme protsessi võimalikuks digitaliseerimiseks, automatiseerimiseks ja standardimiseks, mis aitaks kaasa mereoperatsioonide, sealhulgas järelevalvemehhanismide ohutusele, turvalisusele, kestlikkusele ja tõhususele liidu tasandil ning vähendaks samal ajal liikmesriikide halduskoormust. Sellega seoses peaks amet muu hulgas hõlbustama ja edendama elektrooniliste tunnistuste kasutamist, tehniliste andmete kogumist, salvestamist ja hindamist, olemasolevate andmebaaside süsteemset kasutamist, sealhulgas nende vastastikust täiendamist uuenduslike IT- ja tehisintellektivahendite abil. Amet võiks ühtlasi aidata arendada Euroopa ühtse liikuvusandmeruumi merendusosa eesmärgiga vähendada liikmesriikide halduskoormust. Selles töös peaks amet võtma arvesse vajadust, et kõik vahendid või süsteemid oleksid kasutajasõbralikud ja olemasolevate tehniliste lahendustega koostalitlusvõimelised, et mitte tekitada liikmesriikidele ega merendussektorile tarbetuid kulusid.

(24) Ametile antud ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks on vaja, et selle ametnikud teeksid liidu meresõiduohutuse ja reostuse vältimise süsteemi üldise toimimise jälgimiseks kontrollkäike liikmesriikidesse. Amet peaks tegema ka kontrolle, et aidata komisjonil hinnata liidu õiguse rakendamise tulemuslikkust.

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/59/EÜ, millega luuakse ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/75/EMÜ (EÜT L 208, 5.8.2002, lk 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/59/oj).

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL (ELT L 170, 12.5.2021, lk 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

(25) Komisjon ja liikmesriigid peaksid IMO, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ja 26. jaanuaril 1982 Pariisis allkirjastatud sadamariigi kontrolli käsitleva vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumi (edaspidi „Pariisi memorandum“) tehniliste organite asjakohasesse töösse panustamiseks saama küsida liidu pädevusse kuuluvates küsimustes tehnilist abi. Komisjon võib vajada ameti tehnilist abi ka selleks, et toetada kolmandaid riike merendusvaldkonnas, eelkõige suutlikkuse suurendamise ning reostuse vältimise ja tõrje osas. Kolmandatele riikidele antava abi puhul tuleks võtta arvesse olemasolevaid inimressursse ja rahalisi vahendeid ning see ei tohiks negatiivselt mõjutada ameti prioriteete.

(26) Rannikuvalve ülesandeid täitvad riiklikud asutused vastutavad mitmesuguste ülesannete eest, nagu meresõiduohutus, meresõidu turvalisus, otsingu- ja päästetegevus, piirikontroll, kalanduskontroll, tollikontroll, üldine õiguskaitse ning keskkonnakaitse. Kooskõlas eelkõige nõukogus 24. oktoobril 2023 heaks kiidetud muudetud ELi merendusjulgeoleku strateegia ja tegevuskavaga peaksid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896 ([19]) loodud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/473 ([20]) loodud Euroopa Kalanduskontrolli Amet seetõttu tugevdama oma volituste piires koostööd nii omavahel kui ka rannikuvalve ülesandeid täitvate riiklike asutustega, näiteks Euroopa rannikuvalveteenistuse foorumi kaudu, et suurendada teadlikkust olukorrast merel ning toetada sidusat ja kulutõhusat tegevust.

(27) Käesoleva määruse rakendamine ei tohiks mõjutada pädevuse jaotust liidu ja liikmesriikide vahel ega liikmesriikide kohustusi rahvusvaheliste konventsioonide, nagu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioon (UNCLOS); IMO konventsioonide, nagu rahvusvaheline konventsioon inimelude ohutusest merel (SOLAS), rahvusvaheline mereotsingute ja -päästе konventsioon (SARi konventsioon), rahvusvaheline laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsioon (MARPOL) ja meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon (STCW), ning muude asjakohaste rahvusvahelise mereõiguse kokkulepete alusel.

(28) Ameti otsustusprotsessi lihtsustamiseks tuleks kehtestada tõhus ja tulemuslik juhtimisstruktuur. Selleks peaksid liikmesriigid ja komisjon olema esindatud haldusnõukogus, millel on vajalikud volitused, sealhulgas õigus koostada eelarve ning kiita heaks ühtne programmdokument. Haldusnõukogu peaks andma ameti tegevuse jaoks üldisi ja strateegilisi suuniseid ning olema tihedamalt seotud ameti tegevuse üle seire tegemisega, et tugevdada järelevalvet haldus- ja eelarveküsimustes. Haldusnõukogu peaks saama moodustada nõuanderühmi või töörühmi, kelle ülesanne on valmistada asjakohasel viisil ette haldusnõukogu koosolekud ning toetada selle otsustusprotsessi, samuti otsuste järelmeetmete võtmist ja rakendamist. Ameti tööd peaks juhtima tegevdirektor.

(29) Selleks et tagada haldusnõukogu otsuste läbipaistvus, võiksid asjaomaste sektorite esindajad saada osaleda haldusnõukogu koosolekute teatavates osades, kuid ilma hääleõiguseta. Eri sidusrühmade esindajad peaks määrama komisjon, lähtudes nende esindatusest liidu tasandil.

(30) Amet peaks oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks olema juriidiline isik ning tal peaks olema eraldiseisev eelarve, mida rahastatakse peamiselt liidu toetusest ning kolmandate riikide ja muude üksuste makstavatest tasudest. Ameti sõltumatust ja erapooletust ei tohiks kahjustada ükski liikmesriikide või kolmandate riikide rahaline osalus. Selleks et tagada ameti sõltumatus igapäevases juhtimises ning selle arvamustes, soovitustes ja otsustes, peaks ameti töökorraldus olema läbipaistev ja täielik vastutus ameti töö eest peaks lasuma tegevdirektoril. Ameti personal peaks olema sõltumatu ning tööle võetud nii lühi- kui ka pikaajaliste lepingutega, et organisatsioonis säiliks teadmiste ja tegevuse järjepidevus, kuid ka vajalik ja pidev eksperditeadmiste vahetamine merendussektoriga. Ameti kulud peaksid hõlmama personali-, haldus-, taristu- ja tegevuskulusid.

([19]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/473 Euroopa Kalanduskontrolli Ameti kohta (ELT L 83, 25.3.2019, lk 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/473/oj).

(31) Huvide konfliktide ärahoidmiseks ja lahendamiseks on äärmiselt tähtis, et amet tegutseks erapooletult, oleks usaldusväärne ja kehtestaks ranged kutsealased nõuded. Kunagi ei tohiks tekkida õigustatud põhjust kahtluseks, et otsuseid võivad mõjutada huvid, mis on vastuolus ameti kui kogu liitu teeniva organi rolliga, või haldusnõukogu liikmete erahuvid või kuuluvus, mis tekitab või võib tekitada konflikti asjaomaste isikute ametikohustuste nõuetekohase täitmisega. Seepärast peaks haldusnõukogu võtma vastu ja tegema üldsusele kättesaadavaks põhjalikud reeglid huvide konfliktide kohta.

(32) Ameti tegevuse ulatuslikum strateegiline planeerimine võimaldaks tulemuslikumalt kavandada ja hallata selle ressursse ning parandaks tulemuste kvaliteeti. Sellist käsitust kinnitab ja tugevdab delegeeritud määrus (EL) 2019/715. Seepärast peaks haldusnõukogu võtma pärast sisukat konsulteerimist asjakohaste sidusrühmadega vastu ühtse programmdokumendi, mis sisaldab iga-aastast ja mitmeaastast tööprogrammi, ning seda korrapäraselt ajakohastama.

(33) Kui ametil palutakse täita uut ülesannet, mille puhul on vastavalt tema volitustele vaja kaaluda ja analüüsida selle mõju ameti inimressurssidele ja eelarvevahenditele, peaks haldusnõukogu lisama sellised ülesanded programmdokumenti alles pärast kõnealust analüüsi. Analüüsis tuleks kindlaks teha vajalikud ressursid, millega amet saaks neid uusi ülesandeid täita, ning kas see mõjutaks negatiivselt juba olemasolevaid ameti ülesandeid või tuleks need ümber suunata.

(34) Ametil peaksid olema oma ülesannete täitmiseks piisavad vahendid ja talle tuleks anda eraldiseisev eelarve. Seda tuleks rahastada peamiselt liidu üldeelarvest makstavast toetusest. Liidu toetuse ja muude liidu üldeelarvest makstavate toetuste suhtes tuleks kohaldada liidu eelarvemenetlust. Raamatupidamise aastaaruannet peaks auditeerima Euroopa Kontrollikoda.

(35) Kulude kokkuhoiu nimel peaks amet asjakohasel juhul tegema tihedat koostööd teiste liidu institutsioonide, asutuste ja organitega, eriti nendega, mis asuvad samas liikmesriigis.

(36) Seoses uute detsentraliseeritud asutuste loomisega viimastel aastatel on läbipaistvus ja kontroll neile eraldatud liidu vahendite haldamise üle paranenud, eelkõige seoses tasude kandmisega eelarvesse, finantskontrolliga, eelarve täitmise heakskiitmise volitustega, pensioniskeemi sissemaksetega ja sisemiste eelarvemenetlustega (tegevusjuhendiga). Samuti tuleks ameti suhtes piiranguteta kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 ([21]) ning ta peaks ühinema Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust ([22]).

(37) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt luua spetsialiseerunud asutus, mis saaks abistada komisjoni ja liikmesriike meretranspordiga seotud liidu õiguse tulemuslikul kohaldamisel ja rakendamisel kogu liidus, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda tänu tehtavale koostööle paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(38) Ameti nõuetekohase toimimise tagamiseks on ameti juhtimisel vaja rakendada teatavaid põhimõtteid, et järgida ühisavaldust ja ühist käsitusviisi, mille eesmärk on ühtlustada asutuste tegevust ja parandada nende toimimist.

(39) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.

(40) Määrusega (EÜ) nr 1406/2002 loodud Euroopa Meresõiduohutuse Amet jääb samaks juriidiliseks isikuks ning jätkab kogu oma tegevust ja kõiki menetlusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([22]) EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_iterinstit/1999/531/oj.

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA EESMÄRGID

Artikkel 1

Asutamine, reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega asutatakse Euroopa Meresõiduohutuse Amet (edaspidi „amet“).

Käesoleva määrusega asutatud amet asendab määrusega (EÜ) nr 1406/2002 asutatud Euroopa Meresõiduohutuse Ameti ja on selle õigusjärglane.

2. Käesolevas määruses sätestatakse põhjalikud õigusnormid ameti ülesannete, toimimise ja juhtimise kohta.

3. Amet abistab liikmesriike ja komisjoni meretranspordiga seotud liidu õiguse tulemuslikul kohaldamisel ja rakendamisel kogu liidus. Selleks teeb amet liikmesriikide ja komisjoniga koostööd ning annab neile tehnilist, operatiiv- ja teaduslikku abi ameti eesmärkide ja ülesannete piires, mis on sätestatud artiklis 2 ning II ja III peatükis.

4. Lõikes 3 osutatud abi andmisega toetab amet liikmesriike ja komisjoni eelkõige asjakohaste liidu õigusaktide kohaldamisel ning aitab samal ajal suurendada mereliikluse ja -transpordi üldist tõhusust vastavalt käesolevas määruses sätestatule, et hõlbustada meretranspordi valdkonnas liidu eesmärkide saavutamist.

5. Ameti antav abi ja artiklites 4–11 sätestatud ülesanded ei piira liikmesriikide õigusi ega kohustusi.

Artikkel 2

Ameti eesmärgid

1. Ameti peamised eesmärgid on tagada kõrgetasemeline, ühetaoline ja tulemuslik meresõiduohutus, et maksimaalselt vähendada õnnetuste arvu, tagada kõrgetasemeline, ühetaoline ja tulemuslik meresõidu turvalisus, vähendada laevade tekitatud kasvuhoonegaaside heidet ja tagada merendussektori keskkonnakestlikkus, samuti vältida ja tõrjuda laevade põhjustatud merereostust ning tõrjuda nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostust.

2. Ameti täiendavad eesmärgid on toetada digiüleminekut ja vähendada halduskoormust merendussektoris, hõlbustades andmete elektroonilist edastamist, ning toetada lihtsustamist ja pakkuda komisjonile ja liikmesriikidele integreeritud süsteeme ja teenuseid seoses mereseire ja teadlikkusega olukorrast merel.

II PEATÜKK

AMETI ÜLESANDED

Artikkel 3

Horisontaalne tehniline tugi

1. Amet aitab komisjonil:

a) seirata, kas ameti eesmärkide alla kuuluvaid asjakohaseid siduvaid liidu õigusakte rakendatakse tulemuslikult, ning teeb selleks eelkõige artiklis 10 osutatud kontrollkäike ja kontrolle;

b) ette valmistada ameti eesmärkide alla kuuluvate asjakohaste liidu õigusaktide ajakohastamist ja edasiarendamist, eelkõige kooskõlas asjaomase rahvusvahelise õiguse muutumisega;

c) täita muid komisjonile liidu õigusaktidega määratud ülesandeid, mis kuuluvad ameti eesmärkide alla.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel võib amet teha komisjonile parandusettepanekuid.

2. Amet teeb liikmesriikidega koostööd, et:

a) korraldada kohasel juhul asjakohast suutlikkuse suurendamise tegevust ja koolitust valdkondades, mis kuuluvad ameti eesmärkide alla ja mille eest vastutavad liikmesriigid;

b) töötada välja tehnilisi lahendusi, sealhulgas osutada asjakohaseid operatiivteenuseid, ja anda tehnilist abi, et luua liikmesriikides ameti eesmärkidega seotud asjakohaste liidu õigusaktide rakendamiseks vajalik suutlikkus.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti a kohaldamisel loob amet vajaliku suutlikkuse, et arendada, viia ellu ja koordineerida ameti eesmärkidega seotud koolitust. Koolituse üksikasjad töötatakse välja tihedas koostöös liikmesriikide ja komisjoniga, haldusnõukogu kiidab need heaks kooskõlas käesoleva määruse artikliga 17, järgides ühtlasi täielikult Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 166.

3. Amet edendab ja hõlbustab liikmesriikidevahelist ning liikmesriikide ja komisjoni vahelist koostööd liidu õigusaktide rakendamisel, soodustades kogemuste ja heade tavade vahetamist ja levitamist.

4. Kui see on vajalik ameti eesmärkide saavutamiseks, aitab amet komisjoni taotluse korral või omal algatusel kaasa merendusalasele teadustegevusele liidu tasandil, kui haldusnõukogu on sellele artikli 17 kohaselt eelneva heakskiidu andnud. Sellega seoses aitab amet komisjonil ja liikmesriikidel määrata kindlaks peamised uurimisteemad, ilma et see piiraks muud teadustegevust liidu tasandil, ning analüüsida ameti eesmärkidega seotud käimasolevaid ja lõpuleviidud uurimisprojekte. Asjakohasel juhul levitab amet vastavalt kohaldatavatele intellektuaalomandit käsitlevatele õigusnormidele ja turvakaalutlustele ning pärast komisjonilt heakskiidu saamist oma teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemusi, et aidata luua koostoimet teiste liidu organite ja liikmesriikide teadus- ja innovatsioonitegevusega.

5. Kui see on ameti ülesannete täitmiseks vajalik, võib amet teha uuringuid, millesse ta kaasab komisjoni ja kohaldataval juhul juhtrühmadega konsulteerimise kaudu liikmesriigid ning asjakohasel juhul sotsiaalpartnerid ja merendussektori esindajad, kellel on käsitletavatel teemadel eksperditeadmised.

6. Amet võib oma teadustegevuse ja uuringute alusel, samuti oma tegevuse, eelkõige kontrollkäikude ja kontrollide tulemusel saadud kogemuste ning liikmesriikide ja komisjoniga vahetatud teabe ja heade tavade põhjal, kokkuleppel komisjoni ja haldusnõukoguga esitada asjakohaseid mittesiduvaid soovitusi, suuniseid või käsiraamatuid, et toetada liikmesriike ja asjakohasel juhul merendussektorit asjaomaste liidu õigusaktide rakendamisel.

Artikkel 4

Meresõiduohutusega seotud ülesanded

1. Amet jälgib liidus meretranspordi ohutuse valdkonnas tehtud edusamme, teeb kättesaadavate andmete põhjal riskianalüüse ning töötab välja riskihindamismudelid, et teha kindlaks ohutusega seotud probleemid ja riskid. Iga kolme aasta järel esitab amet komisjonile meresõiduohutuse valdkonnas tehtud edusammude kohta aruande koos võimalike tehniliste soovitustega, mida võiks käsitleda liidu või rahvusvahelisel tasandil, eelkõige seoses võimalike ohutusriskidega, mis tulenevad laevade kestlike alternatiivsete energiaallikate, sealhulgas määruses (EL) 2023/1805 määratletud heitevaba tehnoloogia ning kaldaelektri toite arendamisest, kasutuselevõtust ja kasutamisest.

2. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike direktiivi 2009/21/EÜ rakendamisel. Eelkõige korraldab amet asjakohasel juhul ja liikmesriikide abitaotluste alusel lipuriigi inspektoritele ja ülevaatajatele kõnealuse direktiivi artiklis 4c osutatud asjakohast koolitust. Amet aitab komisjonil lisaks välja töötada kõnealuse direktiivi artikli 6 kohast digitaalset koostalitlusvõimelist portaali ja artikli 6a kohast laevainfo andmebaasi, haldab ja ajakohastab neid ning loob kõnealuse direktiivi artiklis 9b osutatud elektroonilise aruandlusvahendi ja võib esitada kogutud andmete põhjal komisjonile soovitusi.

Amet aitab komisjonil töötada välja asjakohased töövahendid ja teenused, mis aitavad liikmesriikidel nende taotluse korral täita direktiivist 2009/21/EÜ tulenevaid kohustusi.

3. Amet abistab komisjoni direktiivi 2009/16/EÜ artiklis 24 ette nähtud kontrolliandmebaasi väljatöötamisel, haldamisel ja ajakohastamisel ning töötab välja nimetatud direktiivi artiklis 24a ette nähtud valideerimisvahendi, haldab ja ajakohastab seda ning toetab liikmesriike. Andmebaasi kogutud andmete põhjal aitab amet komisjonil analüüsida asjakohast teavet ning avaldada teavet halbade ja väga halbade tegevusnäitajatega laevade ja laevaühingute kohta vastavalt direktiivile 2009/16/EÜ.

Amet pakub asjakohaseid töövahendeid ja teenuseid, mis aitavad liikmesriikidel nende taotluse korral täita direktiivist 2009/16/EÜ tulenevaid kohustusi.

Amet aitab komisjonil koostöös liikmesriikidega ja vastavalt Pariisi memorandumis kokku lepitule töötada välja ka kutsealase koolitusprogrammi sadamariigi kontrolli eest vastutavatele inspektoritele, nagu on ette nähtud direktiivi 2009/16/EÜ artikli 22 lõikes 7.

4. Amet abistab komisjoni direktiivi 2009/18/EÜ artiklis 17 ette nähtud Euroopa laevaõnnetuste andmebaasi väljatöötamisel ja haldamisel. Andmebaasi kogutud andmete põhjal koostab amet igal aastal ülevaate laevaõnnetustest ja ohtlikest juhtumitest. Amet pakub asjaomaste liikmesriikide ohutusjuurdlusasutuste taotlusel ja eeldusel, et ei teki huvide konflikti, kõnealustele liikmesriikidele ohutusjuurdluste läbiviimiseks operatiivtuge. Amet analüüsib ka direktiiviga 2009/18/EÜ ette nähtud ohutusjuurdluste aruandeid, et välja selgitada, millistest saadud asjakohastest kogemustest võiks liidu tasandil õppust võtta.

Amet pakub korrapäraselt koolitust vastavalt liikmesriikide ohutusjuurdlusasutuste vajadustele.

5. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike nõukogu direktiivi 98/41/EÜ ([23]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2003/25/EÜ ([24]) ja 2009/45/EÜ ([25]) rakendamisel. Amet abistab komisjoni eelkõige direktiivi 2009/45/EÜ artikli 9 lõike 4 seitsmendas lõigus ja direktiivi 98/41/EÜ artikli 9 lõike 3 punktis a ette nähtud meetmete andmebaasi loomisel ja haldab seda ning aitab komisjonil kõnealuseid meetmeid hinnata.

6. Amet hõlbustab komisjoni ja liikmesriikide vahelist koostööd ja teabevahetust, mille eesmärk on hinnata ülevaatuste ja sertifitseerimisega seotud ülesandeid täitvaid tunnustatud organisatsioone kooskõlas määruse (EÜ) nr 391/2009 artikli 8 lõikega 1. Amet teeb eelkõige järgmist:

a) esitab komisjonile arvamuse määruse (EÜ) nr 391/2009 artikli 8 lõike 1 kohaselt tehtud tunnustatud organisatsioonide hindamise kohta;

b) annab liikmesriikidele ameti külastuste ja kontrollide raames asjakohast teavet, et toetada määruse (EÜ) nr 391/2009 artikli 8 lõike 1 kohast komisjoni hindamist, mis aitab teha Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/15/EÜ ([26]) artikli 9 kohast järelevalvet tunnustatud organisatsioonide üle, toetades seeläbi liikmesriike nende liidu ja rahvusvaheliste lipuriigikohustuste täitmisel;

([23]) Nõukogu 18. juuni 1998. aasta direktiiv 98/41/EÜ ühenduse liikmesriikide sadamatesse või sadamatest liiklevate reisilaevade pardal olevate isikute registreerimise kohta (EÜT L 188, 2.7.1998, lk 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/41/oj).

([24]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. aprilli 2003. aasta direktiiv 2003/25/EÜ ro-ro reisiparvlaevade täpsemate püstuvusnõuete kohta (ELT L 123, 17.5.2003, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/25/oj).

([25]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/45/EÜ reisilaevade ohutuseeskirjade ja -nõuete kohta (ELT L 163, 25.6.2009, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/45/oj).

([26]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/15/EÜ laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ja veeteede ametite vastavat tegevust käsitlevate ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/15/oj).

c) annab komisjonile tehnilist abi seoses võimalike heastusmeetmete või trahvide määramisega tunnustatud organisatsioonidele vastavalt määruse (EÜ) nr 391/2009 artiklitele 5 ja 6 ning kooskõlas eelneva teavitamise nõuetega.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti b kohaldamisel abistab amet komisjoni ja liikmesriike direktiivi 2009/21/EÜ artikli 9a rakendamisel.

7. Amet abistab komisjoni Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/90/EL ([27]) rakendamisel, andes tehnilise hinnangu ohutus- ja keskkonnaaspektide kohta, esitades soovitusi koos asjaomaste projekteerimis-, ehitus- ja toimivusnõuete ning katsestandardite loeteludega, ning aitab komisjonil luua ja hallata kõnealuse direktiivi artikli 35 lõikes 4 ette nähtud andmebaasi, ning hõlbustada koostööd teavitatud hindamisasutuste vahel, tegutsedes nende koordineerimisrühma tehnilise sekretariaadina.

8. Amet aitab komisjonil ja liikmesriikidel teha kindlaks kõrgtehnoloogilise automatiseerimise arendamisega seotud ohutusriske.

9. Amet analüüsib meremehi käsitlevat statistikat, mis on esitatud ja mida kasutatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/993 ([28]). Haldusnõukogu taotlusel võib amet analüüsida ka statistikat meretöönormide 2006. aasta konventsiooniga seotud puuduste kohta, mis tuvastati direktiivi 2009/16/EÜ alusel tehtud sadamariigi kontrollide käigus, et aidata parandada meremeeste töö- ja elamistingimusi laeva pardal.

10. Pärast haldusnõukogu eelnevat heakskiitu võib amet asjakohasel juhul abistada komisjoni ja liikmesriike meresõiduohutusega seotud esilekerkivates valdkondades, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust nendes valdkondades.

Artikkel 5

Keskkonnakestlikkusega seotud ülesanded

1. Amet toetab kulutõhusal viisil liikmesriike täiendavate reostustõrjevahenditega, sealhulgas kestlike alternatiivkütuste jaoks välja töötatavate reostustõrje operatiivvahenditega, laevade põhjustatud merereostuse ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse korral.

Amet pakub toetust selle liikmesriigi taotlusel, kelle juhtimisel puhastusoperatsioone tehakse. Kõnealune toetus ei piira rannikuäärsete riikide vastutust asjakohaste reostustõrjemehhanismide olemasolu eest ning selle andmisel arvestatakse valdkonnas liikmesriikide vahel juba tehtava koostööga.

Ameti poolt liikmesriikidele antavate operatiivvahendite puhul võetakse arvesse sektori üleminekut kestlike alternatiivsete energiaallikate kasutamisele laevadel ning aidatakse sellele kaasa. Asjakohasel juhul esitatakse reostustõrjemeetmete kasutuselevõtu taotlused Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL ([29]) loodud liidu elanikkonnakaitse mehhanismi (edaspidi „liidu elanikkonnakaitse mehhanism“) kaudu.

2. Amet koostab kõigi ELi merepiirkondade riskihinnangu, mis on aluseks ameti nafta- ja keemilise reostuse tõrje laevade asukohale, et toetada liikmesriike merekeskkonna reostustõrjes, ja ajakohastab seda riskihinnangut.

([27]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/90/EL, milles käsitletakse laevavarustust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/98/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 146, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/90/oj).

([28]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/993 meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta (ELT L 169, 27.6.2022, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/993/oj).

([29]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj).

3. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike võimaliku reostuse avastamisel ning saasteaineid ebaseaduslikult merre heitvate laevade vastu kohtumenetluse algatamisel kooskõlas direktiiviga 2005/35/EÜ. Amet aitab eelkõige rakendada nimetatud direktiivi artikleid 10–10d järgneva abil:

a) arendab ja haldab SafeSeaNeti osana Euroopa satelliidipõhist õlireostuse jälgimise süsteemi (CleanSeaNet) ning muid teatamismehhanisme ja -süsteeme;

b) kogub, analüüsib ja levitab asjakohast teavet direktiivi 2005/35/EÜ rakendamise ja täitmise tagamise kohta;

c) suurendab pädevate riiklike asutuste suutlikkust ja hõlbustab nende vahel parimate tavade vahetamist;

d) töötab välja veebipõhise välise teavituskanali, mis võimaldab vastu võtta ja töödelda teavet, mille laevapere liikmed on esitanud võimaliku saasteainete ebaseadusliku merre heitmise kohta, ja haldab seda kanalit ning edastab kõnealuse teabe asjaomasele liikmesriigile või asjaomastele liikmesriikidele, tagades samal ajal võimalikest rikkumistest teavitavate isikute ja nende isikuandmete vajaliku kaitse.

4. Amet teeb koostööd teiste liidu ametitega, näiteks määrusega (EL) 2019/473 loodud Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga, kooskõlas käesoleva määruse artikli 12 lõikes 2 osutatud töökorraga.

5. Amet pakub teabesüsteemi CleanSeaNet teenust ja muid vahendeid, et aidata komisjoni või liikmesriigi taotlusel komisjonil ja liikmesriikidel jälgida nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse ulatust ja keskkonnamõju.

6. Amet aitab komisjonil ja liikmesriikidel rakendada direktiivi (EL) 2019/883, sealhulgas välja töötada, hallata ja ajakohastada nimetatud direktiivi artiklis 14 ette nähtud kontrolliandmebaasi.

7. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike direktiivi 2008/56/EÜ rakendamisel, aidates kaasa nimetatud direktiivis määratletud merealadel hea keskkonnaseisundi eesmärgi saavutamisele või selle säilitamisele direktiivi 2008/56/EÜ laevandusega seotud elementides, ning olemasolevate vahendite, näiteks ameti osutatud integreeritud merendusteenuste kasutamisel.

8. Amet abistab komisjoni või liikmesriigi taotlusel komisjoni ja liikmesriike muu hulgas operatiivvahendite ja -teenustega direktiivi (EL) 2016/802 laevandusega seotud elementide rakendamisel. Sellega seoses haldab amet ka asjaomast kontrolliandmebaasi, et aidata liikmesriikidel hinnata ohtu, et laevad ei täida kõnealust direktiivi.

9. Amet abistab komisjoni ja liikmesriikide Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1257/2013 ([30]) rakendamisel, kogudes ja analüüsides andmeid nimetatud määruse täitmise kohta.

10. Pärast haldusnõukogu eelnevat heakskiitu võib amet asjakohasel juhul toetada komisjoni ja liikmesriike keskkonnakestlikkusega seotud esilekerkivates valdkondades, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust nendes valdkondades.

11. Amet esitab iga kolme aasta järel komisjonile aruande edusammude kohta, mida on liidu tasandil tehtud meretranspordi keskkonnamõju vähendamisel.

([30]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta ning määruse (EÜ) nr 1013/2006 ja direktiivi 2009/16/EÜ muutmise kohta (ELT L 330, 10.12.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1257/oj).

Artikkel 6

Süsinikuheite vähendamisega seotud ülesanded

1. Amet annab komisjoni või liikmesriigi taotlusel komisjonile ja liikmesriikidele tehnilist abi seoses operatiiv- ja tehniliste meetmetega ning reguleerimistegevusega, mille eesmärk on vähendada laevade tekitatud kasvuhoonegaaside heidet. Sellega seoses võib amet kasutada kõiki asjakohaseid operatiivvahendeid või -teenuseid. Eelkõige teeb amet teadusuuringuid ja analüüsib asjakohaseid suuniseid ja soovitusi, mis käsitlevad laevade kestlike alternatiivkütuste ning energia- ja elektrisüsteemide, nagu määruses (EL) 2023/1805 määratletud heitevaba tehnoloogia, kaldaelektri toite või tuuleenergial põhineva veojõu, või päikeseenergial põhineva veojõu kasutamist ja kasutuselevõttu, ning energiatõhusmeetmeid, nagu kiiruse optimeerimine, ning esitab need suunised ja soovitused komisjonile, olles eelnevalt konsulteerinud liikmesriikidega.

2. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike määruse (EL) 2023/1805 rakendamisel. Eelkõige abistab amet komisjoni määruse (EL) 2023/1805 artikliga 19 loodud FuelEU andmebaasi ja muude kõnealuse määruse artiklis 19 osutatud asjakohaste IT-vahendite väljatöötamisel ja haldamisel, eeskätt kõnealuse määruse artiklis 18 osutatud asjakohaste seirevahendite, suuniste ja riskipõhiste sihipäraste vahendite väljatöötamisel, et hõlbustada rakendamist ning kontrolli- ja täitmise tagamise toiminguid, ning asjakohaste andmete analüüsimisel ja kõnealuse määruse artikli 30 kohase aruande koostamisel.

3. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike määruse (EL) 2015/757 rakendamisel. Eelkõige abistab amet komisjoni asjakohaste IT-vahendite, andmebaaside ja suuniste väljatöötamisel, ajakohastamisel ja haldamisel kõnealuse määruse rakendamiseks ja selleks, et hõlbustada täitmise tagamise toiminguid, samuti aitab ta komisjonil analüüsida nimetatud määruse alusel esitatud asjakohaseid andmeid ning toetab komisjoni tema tegevuses, mille eesmärk on täita kõnealuse määruse artiklist 21 tulenevaid kohustusi.

4. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike direktiivi 2003/87/EÜ rakendamisel niivõrd, kui see puudutab merendussektorit. Eelkõige abistab amet komisjoni asjakohaste IT-rakendusvahendite, seirevahendite, suuniste ja riskipõhiste sihipäraste vahendite väljatöötamisel, et hõlbustada kõnealuse direktiiviga seotud kontrolli-, täitmise tagamise ja rakendamise toiminguid niivõrd, kui see puudutab merendussektorit, kasutades ühtlasi olemasolevaid asjakohaseid vahendeid, teenuseid ja andmebaase.

5. Lõigetes 1–4 osutatud abi hõlmab ka seiret ja aruandlust sadamaliiklusele avalduva võimaliku mõju kohta ning seiret ja aruandlust mõju kohta, mida avaldab liidu sadamatest kõrvalehoidmine ja liidu sadamate arvel liikluse ümbersuunamine naabruses asuvatesse konteinerite ümberlaadimissadamatesse.

6. Amet esitab iga kolme aasta järel komisjonile aruande edusammude kohta, mida on tehtud liidu tasandil meretranspordi süsinikuheite vähendamisel. Võimaluse korral sisaldab aruanne nende kindlakstehtud probleemide tehnilist analüüsi, mida võiks käsitleda liidu tasandil. Aruanne tehakse ameti veebisaidil üldsusele kättesaadavaks otsingut võimaldavas vormingus.

Artikkel 7

Meresõidu turvalisuse ja küberturvalisusega seotud ülesanded

1. Amet annab komisjonile tehnilist abi talle määruse (EÜ) nr 725/2004 artikli 9 lõike 4 kohaselt määratud kontrolliülesannete täitmisel.

2. Amet abistab komisjoni või liikmesriigi taotlusel komisjoni ja liikmesriike koos muu asjakohase liidu organiga, andes tehnilisi suuniseid, hõlbustades küberkerksuse ja küberintsidentidega seotud parimate tavade ja teabe vahetamist liikmesriikide vahel.

Artikkel 8

Mereseire ja merenduskriisidega seotud ülesanded

1. Amet osutab komisjoni või liikmesriigi taotlusel komisjonile ja liikmesriikidele tipptasemel mereseire- ja sideteenuseid, sealhulgas kosmoses asuva ja maapealse taristu ning andurite kaudu, mis on paigaldatud mis tahes platvormile, ning suurendab seeläbi teadlikkust olukorrast merel, sealhulgas seoses uute geopoliitiliste probleemidega.

2. Direktiiviga 2002/59/EÜ hõlmatud laevaliikluse seire valdkonnas edendab amet eelkõige kaldariikide koostööd asjaomastes meresõidupiirkondades ning arendab, haldab ja käitab nimetatud direktiivi artiklis 6b kindlaks määratud laevade kaugtuvastus- ja jälgimissüsteemi (LRIT) Euroopa andmekeskust ja artiklis 22a osutatud SafeSeaNetti ning LRITi rahvusvahelist andmevahetussüsteemi kooskõlas IMO raames võetud kohustustega.

3. Amet annab taotluse korral, ja ilma et see piiraks liidu või liikmesriigi õiguse kohaldamist, komisjonile, pädevatele riiklikele asutustele ja asjaomastele liidu organitele nende volituste piires asjakohaseid laeva positsioneerimise ja Maa seire andmeid, et lihtsustada meetmete võtmist piraatluse ja tahtliku õigusvastase tegevuse ohu vastu vastavalt meretranspordi valdkonnas kohaldatavas liidu õiguses ja rahvusvaheliselt kokkulepitud õigusaktides sätestatule, võttes arvesse kohaldatavaid andmekaitsenorme ja tegutsedes kooskõlas direktiiviga 2002/59/EÜ kehtestatud haldusmenetlustega. LRITi andmete esitamiseks on vajalik asjaomase lipuriigi nõusolek.

4. Amet hoiab käigus keskust, mis on kättesaadav ööpäev läbi seitse päeva nädalas ning mis annab taotluse korral, ja ilma et see piiraks liidu või liikmesriigi õiguse kohaldamist, komisjonile, pädevatele riiklikele asutustele nende lipu-, ranniku- ja sadamariigi õigusi ja vastutust piiramata ning asjaomastele liidu organitele nende volituste piires asjakohasel juhul andmeid, mis puudutavad teadlikkust olukorrast merel, ja analüüsiandmeid, mis toetavad neid järgmistes valdkondades:

a) ohutus ja turvalisus merel ning merereostus;

b) hädaolukorrad merel;

c) laevade liikumise seiret ja meresõiduga seotud ohtude seiret nõudvate liidu õigusaktide rakendamine;

d) piraatluse ja muu tahtliku õigusvastase tegevuse ohu vastased meetmed vastavalt meretranspordi valdkonnas kohaldatavas liidu õiguses ja rahvusvaheliselt kokkulepitud õigusaktides sätestatule;

e) Euroopa Liidu lepingu artikli 29 või ELi toimimise lepingu artikli 215 alusel vastu võetud, ameti pädevusse kuuluvate liidu piiravate meetmete rakendamine.

Kõnealuse teabe andmisel järgitakse kohaldatavaid andmekaitsenorme ning teavet antakse asjakohasel juhul kooskõlas direktiivi 2002/59/EÜ kohaselt loodud kõrgetasemelise korraldusrühma suunistega. LRITi andmete esitamiseks on vajalik asjaomase lipuriigi nõusolek.

5. Amet aitab oma pädevuse ulatuses reageerida õigel ajal kriisidele ja neid leevendada, abistades taotluse korral liikmesriike ja komisjoni hädaolukorra lahendamise plaanide rakendamisel ning hõlbustades nende vahel teabe ja parimate tavade vahetamist.

6. Amet abistab Copernicuse programmi juhtimis- ja finantsraamistikus komisjoni Copernicuse julgeolekuteenuse mereseirekomponendi töö korraldamises.

7. Amet abistab komisjoni ja liikmesriike vabatahtliku ühise teabejagamiskeskkonna (CISE) kui koostalitluslahenduse väljatöötamisel ja haldamisel, et lihtsustada merendusvaldkonnas vastutavate riiklike tsiviil- ja sõjaväeasutuste poolt kasutatavate eri süsteemide vahelist teabevahetust, millega täiendatakse teavet, mis on juba kättesaadav kohustuslike teabesüsteemide kaudu.

Artikkel 9

Digitaliseerimise ja lihtsustamisega seotud ülesanded

1. Asjakohasel juhul kogub ja esitab amet tema pädevusse kuuluvates liidu õiguse valdkondades objektiivset, usaldusväärset ja võrreldavat statistikat, teavet ja andmeid, et hinnata olemasolevate meetmete tulemuslikkust ja kulutõhusust. Sellised ülesanded hõlmavad elektrooniliste tunnistuste kasutamise lihtsustamist ja edendamist, olemasolevate andmebaaside kasutamist ning uuenduslike IT- ja tehisintellektivahendite kasutamist.

2. Amet aitab komisjonil rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/1239 ([31]) ning täidab selleks järgmisi ülesandeid:

a) töötab komisjoni vastutusel välja määruse (EL) 2019/1239 artikliga 1 loodud Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkonna ühised IT-komponendid ja -teenused ning haldab neid;

b) haldab määrusega (EL) 2019/1239 loodud Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkonna andmestikku, sõnumite rakendamise juhendit ja digitaalsete arvutustabelite vorme;

c) annab liikmesriikidele Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkonna rakendamiseks mittesiduvaid tehnilisi suuniseid;

d) hõlbustab Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkonnas vahetatud andmete paremat taaskasutamist ja jagamist SafeSeaNeti kaudu.

3. Amet annab liikmesriikidele nende taotluse korral, ja ilma et see piiraks nende olemasolevaid registrite tehnilisi lahendusi või õigusi ja kohustusi lipuriikidena, abi ja sealhulgas pakub koolitust nende registrite ja menetluste digitaliseerimisel, hõlbustades seeläbi elektrooniliste tunnistuste kasutuselevõttu ja halduskoormuse vähendamist.

4. IT-vahendite ja muude tehniliste lahenduste väljatöötamisel võtab amet alati arvesse küberturvalisust.

Artikkel 10

Kontrollkäigud liikmesriikidesse ja kontrollid

1. Selleks et aidata komisjonil täita tema ELi toimimise lepingu kohaseid ülesandeid, eelkõige hinnata asjakohase liidu õiguse rakendamise tulemuslikkust meresõiduohutuse ja reostuse vältimise valdkonnas, teeb amet haldusnõukogu kehtestatud metoodika kohaselt kontrollkäike liikmesriikidesse, kui komisjon delegeerib selle ülesande ametile. Kõnealune metoodika hõlmab integreeritud käsitusviisi, mille eesmärk on kontrollida vastavust rohkem kui ühele õigusaktile, mis on asjaomase liikmesriigi lipu-, sadama- või rannikuriigi ülesannete seisukohast asjakohased.

2. Amet teavitab kooskõlas lõikes 1 osutatud metoodikaga asjaomast liikmesriiki kavandatud kontrollkäigust, volitatud ametnike nimedest ja kontrollkäigu alguse kuupäevast ning selle oodatavast kestusest. Ameti töötajad, kes on volitatud selliseid kontrollkäike tegema, esitavad ameti tegevdirektori (edaspidi „tegevdirektor“) kirjaliku otsuse, milles on märgitud nende kontrollkäigu otstarve ja eesmärgid.

3. Amet võib teha komisjoni nimel kontrolle, nagu on nõutud liidu siduvates õigusaktides, sealhulgas seoses tunnustatud organisatsioonidega, ning seoses meremeeste väljaõppe ja diplomeerimisega kolmandates riikides vastavalt direktiivile (EL) 2022/993, kui komisjon delegeerib selle ülesande ametile.

4. Amet võib samuti teha komisjoni nimel kohapealseid kontrolle kolmandas riigis asuvates ringlussevõtu kohtades kooskõlas määrusega (EL) nr 1257/2013, kui komisjon delegeerib selle ülesande ametile.

([31]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1239, millega luuakse Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkond ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/65/EL (ELT L 198, 25.7.2019, lk 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1239/oj).

5. Iga käesolevas artiklis osutatud kontrollkäigu või kontrolli lõpus koostab amet aruande ning saadab selle komisjonile ja asjaomasele liikmesriigile. Aruanne koostatakse komisjoni kehtestatud vormi põhjal.

6. Amet analüüsib asjakohasel juhul ja alati siis, kui käesolevas artiklis osutatud kontrollkäigu- või kontrollitsükkel on lõpule viidud, selle tsükli aruandeid, et teha kindlaks horisontaalsed leiud ning teha üldised järeldused võetud meetmete tulemuslikkuse ja kulutõhususe kohta. Amet esitab selle analüüsi komisjonile ja liikmesriikidele täiendavaks arutamiseks, et võtta sellest õppust ja hõlbustada heade töötavade levitamist.

III PEATÜKK

AMETI MUUD ÜLESANDED SEOSES RAHVUSVAHELISTE SUHETE JA EUROOPA RANNIKUVALVEALASE KOOSTÖÖGA

Artikkel 11

Rahvusvahelised suhted

1. Amet annab liikmesriigi või komisjoni taotlusel liikmesriikidele ja komisjonile vajalikku tehnilist abi, et aidata kaasa IMO, ILO, laevanduse puhul Pariisi memorandumi ning asjaomaste piirkondlike organisatsioonide tehniliste organite asjakohasele tööle liidu pädevusse kuuluvates küsimustes.

Selleks et täita neid ülesandeid tõhusalt ja tulemuslikult, võib tegevdirektor otsustada paigutada töötajaid Ühendkuningriigis asuvasse liidu delegatsiooni vastavalt Euroopa välisteenistusega sõlmitud asjakohastele kokkulepetele, et toetada liikmesriike ja komisjoni tegevuses, mis on seotud nende osalemisega IMO töös. Komisjon ja haldusnõukogu peavad sellisele otsusele andma eelnevalt nõusoleku. Otsuses määratakse kindlaks ümberpaigutatud töötajate tegevuse ulatus viisil, millega välditakse tarbetuid kulusid ja ameti haldusülesannete dubleerimist.

2. Amet võib komisjoni taotlusel seoses asjaomaste liidu õigusaktidega anda tehnilist abi, sealhulgas korraldada asjakohast koolitust riikidele, kes taotlevad liiduga ühinemist, ning kohaldataval juhul Euroopa naabruspoliitika partnerriikidele ja Pariisi memorandumi osalisriikidele.

3. Amet võib komisjoni või Euroopa välisteenistuse või mõlema või liikmesriikide taotlusel anda abi laevade põhjustatud merereostuse ning nafta- ja gaasirajatiste põhjustatud merereostuse korral, mis mõjutab liiduga merepiirkonda jagavaid kolmandaid riike. Amet annab abi kooskõlas liidu elanikkonnakaitse mehhanismiga ja liikmesriikide suhtes kohaldatavatele tingimustega, millele on osutatud artikli 5 lõikes 1 ning mida kohaldatakse analoogia põhjal kõnealuste kolmandate riikide suhtes. Need ülesanded viiakse kooskõlla olemasolevate piirkondlike merereostust käsitlevate koostöökokkulepetega.

4. Ilma et see piiraks artikli 24 kohaldamist, võib amet komisjoni taotluse korral anda kolmandatele riikidele komisjoni pädevusse kuuluvates küsimustes tehnilist abi.

5. Amet võib pärast komisjonilt heakskiidu saamist sõlmida halduskokkuleppeid ja teha koostööd teiste liidu organitega, kelle töö on seotud ameti pädevusse kuuluvate küsimustega. Selliste kokkulepete ja koostöö tingimuseks on haldusnõukogu heakskiitev arvamus ning nendest haldusnõukogule korrapäraselt aru andmine.

6. Haldusnõukogu võtab ühtse programmdokumendi osana vastu ameti rahvusvaheliste suhete strateegia ameti pädevusse kuuluvates küsimustes.

Artikkel 12

Euroopa koostöö rannikuvalveülesannete täitmisel

1. Amet toetab koostöös Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) ning Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga kummagi ameti vastavate volituste piires riiklikke asutusi rannikuvalveülesannete täitmisel liikmesriigi ja liidu ning asjakohasel juhul rahvusvahelisel tasandil järgmiselt:

a) jagab, koondab ja analüüsib laevade aruandlussüsteemides ja muudes infosüsteemides, mida nimetatud ametid peavad või millele neil on juurdepääs, hoitavat teavet kooskõlas vastavate õiguslike alustega ning ilma et see piiraks liikmesriikide omandiõigust andmete suhtes;

b) osutab tipptasemel seire- ja sideteenuseid, sealhulgas kosmoses asuva ja maapealse taristu ning andurite kaudu, mis on paigaldatud mis tahes platvormile;

c) suurendab suutlikkust, koostades suuniseid ja soovitusi ning tehes kindlaks parimad tavad ja pakkudes töötajatele koolitust ja vahetust;

d) tõhustab rannikuvalveülesannete alast teabevahetust ja koostööd, sealhulgas analüüsides tegevusega seotud küsimusi ja merendusvaldkonnas ilmnevaid ohte;

e) jagab suutlikkust, kavandades ja viies ellu mitmeotstarbelisi operatsioone ning jagades seadmeid ja muud suutlikkust niivõrd, kui ametid sellist tegevust koordineerivad ning kuivõrd selleks on saadud asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste nõusolek.

2. Ilma et see piiraks artiklis 15 sätestatud haldusnõukogu volitusi, määratakse ameti, Frontexi ning Euroopa Kalanduskontrolli Ameti vahelise rannikuvalveülesannetega seotud koostöö täpne vorm kindlaks töökorras kooskõlas nende vastavate volituste ja nimetatud ametite suhtes kohaldatavate finantsreeglitega. Töökorra kiidavad heaks haldusnõukogu, Frontexi haldusnõukogu ja Euroopa Kalanduskontrolli Ameti haldusnõukogu.

3. Komisjon teeb tihedas koostöös liikmesriikide, ameti, Frontexi ning Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga kättesaadavaks rannikuvalveülesannetega seotud Euroopa koostöö praktilise käsiraamatu. Nimetatud käsiraamat sisaldab teabevahetuse suuniseid, soovitusi ja parimaid tavasid. Komisjon võtab käsiraamatu vastu soovituse vormis.

4. Käesolevas artiklis sätestatud ülesanded ei piira artiklites 4–11 osutatud ameti ülesannete täitmist ega liikmesriikide õigusi ja kohustusi, eelkõige lipu-, sadama- või rannikuriikidena.

Artikkel 13

Teavitus ja teabe levitamine

Amet võib omal algatusel tegeleda oma pädevusse kuuluvates valdkondades teavitustegevusega, et edendada oma tööd ja levitada asjakohaseid suuniseid. Teavitustegevus toetab artiklites 3–12 osutatud ülejäänud ülesannete täitmist ning seda viiakse ellu kooskõlas haldusnõukogu vastu võetud asjakohaste teavitus- ja levitamiskavadega. Haldusnõukogu ajakohastab korrapäraselt selliseid vajadusanalüüsil põhinevaid kavasid.

IV PEATÜKK

AMETI TÖÖKORRALDUS

Artikkel 14

Haldus- ja juhtimisstruktuur

Ameti haldus- ja juhtimisstruktuur on järgmine:

a) haldusnõukogu, kes täidab artiklis 16 sätestatud ülesandeid;

b) tegevdirektor, kes täidab artiklis 22 sätestatud kohustusi.

Artikkel 15

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukokku kuulub üks hääleõiguslik esindaja igast liikmesriigist ja neli komisjoni hääleõiguslikku esindajat.

Lisaks kuulub haldusnõukokku neli komisjoni poolt ametisse nimetatud hääleõiguseta liiget, kes on spetsialistid artiklis 2 sätestatud ameti eesmärkidega kõige tihedamalt seotud valdkondades.

Kõigi haldusnõukogu liikmete ametisse nimetamisel lähtutakse nende asjakohastest kogemustest ja eksperditeadmistest artiklis 2 osutatud valdkondades. Liikmesriigid ja komisjon püüavad saavutada haldusnõukogus meeste ja naiste tasakaalustatud esindatuse. Üks neljast spetsialistist on direktiivi 2009/18/EÜ artiklis 10 osutatud ohutusjuurdlusasutuste alalise koostööraamistiku esindaja.

2. Iga liikmesriik ja komisjon nimetavad haldusnõukokku ametisse oma liikmed ja asendusliikme, kes esindab liiget tema puudumise korral.

3. Haldusnõukogu liikmete ametiaeg on neli aastat. Haldusnõukogu liikmete ametiaega võib pikendada.

4. Haldusnõukogu iga liige ja asendusliige allkirjastab ametisse astumisel kirjaliku avalduse selle kohta, et tal puudub huvide konflikt. Haldusnõukogu iga liige ja asendusliige ajakohastab oma avaldust, kui olukord huvide konflikti osas muutub. Amet avaldab need avaldused ja nende ajakohastatud versioonid oma veebisaidil.

Artikkel 16

Haldusnõukogu ülesanded

1. Ameti ülesannete täitmise tagamiseks teeb haldusnõukogu järgmist:

a) annab ameti tegevusele üldise ja strateegilise suuna;

b) võtab hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega igal aastal pärast komisjoni arvamuse saamist ja kooskõlas artikliga 17 vastu ameti ühtse programmdokumendi;

c) võtab hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega vastu ameti aastaeelarve ja ametikohtade loetelu ning täidab muid ameti eelarvega seotud ülesandeid vastavalt VI peatükile;

d) võtab hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega vastu ameti iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande, edastab selle iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile, kontrollikojale ja liikmesriikidele ning avalikustab selle;

e) võtab artikli 24 alusel vastu ameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid;

f) esitab hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega arvamuse ameti lõpliku raamatupidamise aastaaruande kohta;

g) kehtestab metoodika artikli 10 kohaselt tehtavate kontrollkäikude jaoks;

h) kaalub artikli 11 lõike 5 kohaseid halduskokkuleppeid ja kiidab need heaks;

i) võtab vastu pettuste ja kelmuste vastase võitluse strateegia, mis on proportsionaalne pettuse ja kelmuse riskiga, võttes arvesse rakendatavate meetmete kulusid ja tulusid;

j) võtab vastu ja teeb üldsusele kättesaadavaks reeglid oma liikmete huvide konfliktide ärahoidmiseks ja lahendamiseks ning avaldab igal aastal oma veebisaidil haldusnõukogu liikmete huvide deklaratsiooni;

k) võtab vastu ameti veebisaidil avaldatavad läbipaistvust käsitlevad reeglid ja korra seoses lobitööga ja kolmandate üksuste kaasamisega ameti poolt välja antavate aruannete või muude dokumentide (eelkõige need, mis puudutavad selliseid kolmandaid üksusi) koostamisse;

l) võtab vajadusanalüüsi põhjal vastu artiklis 13 osutatud teavitus- ja levitamiskavad ning ajakohastab neid korrapäraselt;

m) võtab hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega vastu oma kodukorra ja teeb selle üldsusele kättesaadavaks;

n) kasutab kooskõlas lõikega 2 ameti personali suhtes volitusi, mis on antud ametisse nimetavale asutusele Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjadega (edaspidi „personalieeskirjad“) ning töölepingute sõlmimiseks volitatud asutusele liidu muude teenistujate teenistustingimustega (edaspidi „muude teenistujate teenistustingimused“), mis on sätestatud nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68; ([32])

o) võtab kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2 vastu rakendusnormid personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste jõustamiseks;

p) nimetab ametisse tegevdirektori, annab talle suuniseid ja jälgib tema tööd ning vajaduse korral pikendab tegevdirektori ametiaega või tagandab ta ametist hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, kooskõlas artikliga 21;

q) kehtestab tegevdirektori otsuste tegemise korra;

r) asjakohasel juhul nimetab ametisse peaarvepidaja, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju ja muude teenistujate teenistustingimusi ja kes on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatu;

s) tagab sise- ja välisauditite aruannete ja hindamiste, samuti Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) ja Euroopa Prokuratuuri juurdluste leidude ja soovituste põhjal piisavate järelmeetmete võtmise;

t) teeb hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega kõik otsused ameti sisestruktuuri, sealhulgas otsustusõiguseta nõuande- või töörühmade loomise ning vajaduse korral nende muutmise kohta, lähtudes eelarve usaldusväärsest haldamisest;

u) annab hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega loa sõlmida kokkuleppeid kolmandate riikide osalemise kohta ameti töös kooskõlas artikliga 23;

v) võtab vastu tõhususe suurendamise ja koostoime strateegia;

w) võtab vastu ameti sisejulgeolekureeglid, millele on osutatud artiklis 36;

x) nimetab ametisse ameti andmekaitseametniku.

Kui esimese lõigu punkti g kohaldamisel teatab komisjon 15 päeva jooksul alates metoodika vastuvõtmise kuupäevast, et ei nõustu sellega, vaatab haldusnõukogu kõnealuse metoodika uuesti läbi ning kehtestab selle koos võimalike muudatustega teisel lugemisel kas hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, sealhulgas komisjoni esindajate hääled, või liikmesriikide esindajate ühehäälse otsusega.

2. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2 vastu otsuse, mis põhineb personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja muude teenistujate teenistustingimuste artiklil 6 ning millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse volitused tegevdirektorile ja määratakse kindlaks tingimused, mille alusel volituste delegeerimise võib peatada. Tegevdirektor võib need volitused edasi delegeerida.

Erandlike asjaolude korral võib haldusnõukogu teha otsuse ajutiselt peatada tegevdirektorile delegeeritud ja tema poolt edasi delegeeritud ametisse nimetava asutuse volitused ning täita kõnealuseid volitusi ise või delegeerida need ühele oma liikmele või mõnele töötajale peale tegevdirektori.

Artikkel 17

Iga-aastane ja mitmeaastane tööprogramm

1. Haldusnõukogu võtab tegevdirektori esitatud kavandi põhjal ja komisjoni arvamust arvestades iga aasta 30. novembriks vastu ühtse programmdokumendi, mis sisaldab iga-aastast ja mitmeaastast tööprogrammi. Haldusnõukogu edastab selle Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

([32]) EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj.

Kui komisjon teatab 15 päeva jooksul alates ühtse programmdokumendi vastuvõtmise kuupäevast, et ei nõustu sellega, vaatab haldusnõukogu ühtse programmdokumendi uuesti läbi ning võtab selle koos võimalike muudatustega teisel lugemisel kahe kuu jooksul alates komisjoni mittenõustumisest vastu kas hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, sealhulgas komisjoni esindajate hääled, või liikmesriikide esindajate ühehäälse otsusega.

2. Ühtne programmdokument jõustub pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist ja vajaduse korral kohandatakse seda vastavalt.

3. Iga-aastane tööprogramm sisaldab üksikasjalikke eesmärke ja oodatavaid tulemusi, sealhulgas tulemusnäitajaid. Samuti sisaldab see rahastatavate meetmete kirjeldust koos igale meetmele eraldatavate rahaliste vahendite ja inimressurssidega vastavalt tegevuspõhise eelarvestamise ja juhtimise põhimõtetele. Iga-aastane tööprogramm on kooskõlas mitmeaastase tööprogrammiga. Selles tuuakse selgelt välja eelneva eelarveaastaga võrreldes lisatud, muudetud või välja jäetud ülesanded. Iga-aastane või mitmeaastane tööprogramm sisaldab (või sisaldavad mõlemad) strateegiat, mis käsitleb suhteid artiklis 11 osutatud kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, ja strateegiaga seotud meetmeid.

4. Kui ametile antakse mõni uus ülesanne, muudab haldusnõukogu vastuvõetud iga-aastast tööprogrammi. Sellise uue ülesande lisamise korral analüüsitakse selle mõju inimressurssidele ja eelarvevahenditele ning haldusnõukogu võib teha otsuse muude ülesannete täitmine edasi lükata.

5. Olenemata haldusnõukogu õigusest teatavaid ülesandeid ja tegevust iga-aastasel ja mitmeaastase planeerimisel prioriseerida, vaatab haldusnõukogu ühtse programmdokumendi koostamise raames läbi komisjoni või liikmesriikide tehnilise abi taotlused, millele on osutatud artikli 3 lõike 1 punktis c, artikli 3 lõike 2 punktis b, artikli 4 lõigetes 2, 9 ja 10, artikli 5 lõigetes 6, 8 ja 10, artikli 7 lõikes 2, artikli 8 lõigetes 6 ja 7, artikli 9 lõikes 3, artikli 10 lõikes 4 ning artikli 11 lõigetes 2 ja 4, ja kiidab need heaks. Selliste taotluste heakskiitmine:

a) ei piira ameti muude ülesannete täitmist;

b) ei põhjusta tegevuse dubleerimist;

c) eeldab inimressurssidele ja eelarvevahenditele avalduva mõju analüüsimist ning

d) võib tähendada haldusnõukogu otsust muude ülesannete täitmine edasi lükata.

6. Iga-aastase tööprogrammi olulised muudatused võetakse vastu sama korra kohaselt nagu algne iga-aastane tööprogramm. Haldusnõukogu võib delegeerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis vähetähtsaid muudatusi.

7. Mitmeaastases tööprogrammis esitatakse üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemusnäitajad. Selles esitatakse ka vahendite eraldamise programm, mis hõlmab muu hulgas mitmeaastast eelarvet ja personali.

8. Käesoleva artikli lõikes 7 osutatud strateegilist programmi ajakohastatakse, kui selle järele on vajadus ja eriti selleks, et võtta arvesse artiklis 38 osutatud hindamise tulemusi. Käesoleva artikli lõikes 7 osutatud vahendite eraldamise programmi ajakohastatakse igal aastal.

Artikkel 18

Haldusnõukogu eesistuja

1. Haldusnõukogu valib oma hääleõiguslike liikmete hulgast eesistuja ja eesistuja asetäitja. Eesistuja ja eesistuja asetäitja valitakse haldusnõukogu hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.

2. Eesistuja asetäitja asub automaatselt täitma eesistuja kohustusi, kui eesistuja ei saa neid ise täita.

3. Eesistuja ja eesistuja asetäitja ametiaeg on neli aastat ja seda võib pikendada ühe korra. Kui eesistuja või eesistuja asetäitja liikmesus haldusnõukogus lõpeb mis tahes ajal nende ametiaja jooksul, lõpeb nende ametiaeg automaatselt samal päeval.

Artikkel 19

Haldusnõukogu koosolekud

1. Haldusnõukogu koosolekud toimuvad haldusnõukogu kodukorra kohaselt ja need kutsub kokku haldusnõukogu eesistuja.

2. Tegevdirektor osaleb aruteludes, välja arvatud juhul, kui eesistuja otsuse kohaselt võib tema osalemine tekitada huvide konflikti või kui haldusnõukogu peab tegema otsuse kooskõlas artikliga 32.

3. Haldusnõukogul on kaks korralist koosolekut aastas. Lisaks tuleb haldusnõukogu kokku eesistuja algatusel või komisjoni või ühe kolmandiku liikmesriikide taotluse korral.

4. Konfidentsiaalse küsimuse või huvide konflikti korral võib haldusnõukogu otsustada teatavaid päevakorrapunkte arutada ilma asjaomaste liikmete kohalolekuta. See ei mõjuta liikmesriikide ja komisjoni õigust olla esindatud asendusliikme või muu isiku poolt. Käesoleva sätte rakendamise üksikasjalikud reeglid nähakse ette haldusnõukogu kodukorras.

5. Haldusnõukogu võib kutsuda isikuid, kelle seisukoht võib olla huvipakkuv, vaatlejana osalema oma koosolekute konkreetsete päevakorrapunktide arutamisel.

6. Haldusnõukogu liikmed võivad kooskõlas haldusnõukogu kodukorraga kasutada nõustajate või ekspertide abi.

7. Sekretariaaditeenust osutab haldusnõukogule amet.

Artikkel 20

Haldusnõukogu hääletuskord

1. Haldusnõukogu võtab otsused vastu oma hääleõiguslike liikmete absoluutse häälteenamusega, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

2. Kui komisjon väljendab tõsist muret mõne haldusnõukogule esitatud otsuse ettepaneku pärast delegeeritud määruse (EL) 2019/715, personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimustega seotud küsimustes, lükkab haldusnõukogu otsuse vastuvõtmise edasi. 15 päeva jooksul pärast seda, kui komisjon on väljendanud tõsist muret haldusnõukogule esitatud otsuse ettepaneku pärast, vaatab haldusnõukogu kõnealuse otsuse uuesti läbi ja võtab selle koos võimalike muudatustega teisel lugemisel vastu kas hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, sealhulgas komisjoni esindajate hääled, või liikmesriikide esindajate neljaviiendikulise häälteenamusega.

3. Haldusnõukogu igal liikmel on üks hääl. Tegevdirektor ei hääleta.

4. Haldusnõukogu liikme puudumise korral võib tema eest hääletada tema asendusliige.

5. Kodukorras määratakse kindlaks üksikasjalikum hääletuskord, sealhulgas tingimused, mille korral haldusnõukogu üks liige võib tegutseda teise liikme nimel.

V PEATÜKK

TEGEVDIREKTOR

Artikkel 21

Ametisse nimetamine, ametiaja pikendamine ja ametist tagandamine

1. Tegevdirektori nimetab varasemate töötulemuste ning merendussektoriga seotud dokumenteeritud pädevuse ja kogemuste põhjal ametisse haldusnõukogu komisjoni esitatud kandidaatide nimekirjast pärast avatud ja läbipaistvat valikumenetlust, milles austatakse soolise ja geograafilise tasakaalu põhimõtet.

2. Enne haldusnõukogu valitud kandidaadi ametisse nimetamist palutakse tal esineda avaldusega Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni ees ja vastata parlamendiliikmete küsimustele.

3. Tegevdirektori lepingu sõlmimisel esindab ametit haldusnõukogu eesistuja.

4. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Aegsasti enne selle perioodi lõppu koostab komisjon hinnangu, milles võetakse arvesse tegevdirektori tegevusele antud hinnangut ning ameti edasisi ülesandeid ja lahendamist vajavaid probleeme, ning esitab selle teavitamise eesmärgil haldusnõukogule koos ametiaja pikendamise ettepanekuga.

5. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 4 osutatud hinnangut, võib haldusnõukogu pikendada tegevdirektori ametiaega üks kord kuni viie aasta võrra. Haldusnõukogu teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu oma kavatsusest tegevdirektori ametiaega pikendada. Enne kui haldusnõukogu teeb otsuse tegevdirektori ametiaja pikendamise kohta, võidakse paluda, et tegevdirektor esineks Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni ees avaldusega ja vastaks parlamendiliikmete küsimustele.

6. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei või osaleda sama ametikoha täitmiseks korraldatavas uues valikumenetluses.

7. Tegevdirektori võib ametist tagandada üksnes otsusega, mille haldusnõukogu teeb ettepaneku alusel, mille võib esitada kas komisjon või vähemalt kolmandik haldusnõukogu hääleõiguslikke liikmeid.

8. Tegevdirektor võetakse tööle ameti ajutise teenistujana muude teenistujate teenistustingimuste artikli 2 punkti a kohaselt.

Artikkel 22

Tegevdirektori ülesanded ja vastutus

1. Tegevdirektor juhib ametit kooskõlas haldusnõukogu otsustega ja annab haldusnõukogule aru.

2. Ilma et see piiraks komisjoni ja haldusnõukogu volitusi, on tegevdirektor oma ülesannete täitmisel sõltumatu ja ei taotle ega võta vastu juhiseid üheltki valitsuselt ega muult organilt.

3. Tegevdirektor annab Euroopa Parlamendile selle taotluse korral oma ülesannete täitmise kohta aru. Nõukogu võib kutsuda tegevdirektori oma ülesannete täitmise kohta aru andma.

4. Tegevdirektor on ameti seaduslik esindaja.

5. Tegevdirektor vastutab käesoleva määrusega ametile pandud ülesannete täitmise eest. Eelkõige teeb tegevdirektor järgmist:

a) tagab ameti igapäevase töö jätkusuutliku ja tõhusa juhtimise;

b) haldusnõukogu otsuste piires korraldab ja juhib ameti tegevust ning töötajaid ning teeb nende üle järelevalvet;

c) koostab ja viib ellu haldusnõukogu otsuseid;

d) koostab haldusnõukogule vastuvõtmiseks ameti suhtes kohaldatavate finantsreeglite eelnõu;

e) koostab artikli 26 kohaselt ameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning täidab artikli 27 kohaselt ameti eelarvet;

f) koostab ühtse programmdokumendi kavandi ja esitab selle pärast komisjoniga konsulteerimist haldusnõukogule vastuvõtmiseks vähemalt neli nädalat enne asjaomast haldusnõukogu koosolekut;

g) viib ühtse programmdokumendi ellu, hindab asjakohaste näitajate põhjal edusamme ja annab haldusnõukogule selle elluviimise kohta aru;

h) koostab ameti iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande ja esitab selle haldusnõukogule hindamiseks ja vastuvõtmiseks;

i) vastab kõigile artikli 17 lõike 5 kohastele tehnilise abi taotlustele;

j) teeb pärast komisjoniga konsulteerimist ja järgides haldusnõukogu poolt kooskõlas artikli 16 lõike 1 punktiga g kehtestatud kontrollkäikude tegemise metoodikat otsuse artiklis 10 sätestatud kontrollkäikude ja kontrollide tegemise kohta;

k) teeb otsuse sõlmida halduskokkulepped teiste ameti tegevusvaldkondades töötavate liidu organitega, tingimusel et kokkuleppe kavand on esitatud kõigepealt konsulteerimiseks komisjonile ja haldusnõukogule kooskõlas artikli 11 lõikega 5 ning haldusnõukogu ei ole nelja nädala jooksul esitanud vastuväiteid;

l) võtab kõik vajalikud meetmed, sealhulgas võtab vastu ametisisesed haldusjuhised ja avaldab teateid, et tagada ameti toimimine kooskõlas käesoleva määrusega;

m) korraldab tulemusliku seiresüsteemi, et võrrelda ameti saavutusi selle eesmärkide ja ülesannetega, mis on sätestatud käesolevas määruses;

n) kehtestab tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi ning tagab selle toimimise ja annab selle olulisest muutmisest haldusnõukogule teada;

o) tagab ameti jaoks riskide hindamise ja juhtimise;

p) koostab sise- ja välisauditite aruannetest ja hindamistest, samuti artikli 35 kohastest OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri juurdlustest tulenevate järelduste põhjal järelmeetmete võtmise tegevuskava ning annab kaks korda aastas komisjonile ja korrapäraselt haldusnõukogule aru tehtud edusammudest;

q) kaitseb liidu finantshuve, rakendades pettuste, kelmuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks ennetusmeetmeid, ilma et see piiraks OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri juurdluspädevust, tehes tulemuslikke kontrolle, nõudes õigusnormide rikkumise avastamise korral sisse alusetult makstud summad ning rakendades vajaduse korral mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus-, sealhulgas rahalisi karistusi;

r) koostab ameti pettuste ja kelmuste vastase võitluse strateegia, tõhususe kasvu ja koostoime strateegia, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö strateegia ning organisatsiooni juhtimise ja sisekontrollisüsteemide strateegia ning esitab need haldusnõukogule heakskiitmiseks;

s) edendab ameti personali värbamisel mitmekesisust ja tagab soolise tasakaalu;

t) värbab personali võimalikult laialt geograafiliselt alalt;

u) kavandab ameti teavituspoliitika ja viib seda ellu;

v) täidab muid ülesandeid, mille haldusnõukogu on talle usaldanud või delegeerinud või mille täitmist võidakse nõuda käesolevas määruses.

Esimese lõigu punkti m kohaldamisel määrab tegevdirektor kokkuleppel komisjoni ja haldusnõukoguga kindlaks oludele kohandatud tulemusnäitajad, mis võimaldavad saavutatud tulemusi tõhusalt hinnata. Tegevdirektor tagab, et ameti organisatsioonilist struktuuri kohandatakse korrapäraselt vastavalt muutuvatele vajadustele ameti käsutuses olevate rahaliste vahendite ja inimressursside piires. Sellega seoses kehtestab tegevdirektor korralise hindamise korra, mis vastab tunnustatud kutsealastele normidele.

Artikkel 23

Kolmandate riikide osalemine

1. Ameti töös võivad osaleda kolmandad riigid, kes on sõlminud liiduga lepingud, millega nad on võtnud vastu liidu õiguse meresõiduohutuse, meresõidu turvalisuse ning laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja tõrje valdkonnas ning kohaldavad seda.

2. Kõnealuste lepingute asjakohaste sätete alusel sõlmib amet pärast komisjoni arvamuse ja haldusnõukogult heakskiidu saamist kokkulepped, milles täpsustatakse nende kolmandate riikide ameti töös osalemist käsitlevate üksikasjalike reeglite laad ja ulatus, sealhulgas sätted rahalise osaluse ja personali kohta.

VI PEATÜKK

FINANTSSÄTTED

Artikkel 24

Finantsreeglid

Haldusnõukogu võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu ameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid. Finantsreeglid ei või lahkneda delegeeritud määrusest (EL) 2019/715, välja arvatud juhul, kui see on ameti toimimiseks tingimata vajalik ja komisjon on selleks andnud eelneva nõusoleku.

Artikkel 25

Eelarve

1. Igaks eelarveaastaks, mis ühtib kalendriaastaga, koostatakse ameti kõikide tulude ja kulude eelarvestus, mis esitatakse ameti eelarves.

2. Ameti eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

3. Ilma et see piiraks muid sissetulekuallikaid, koosnevad ameti tulud järgmistest vahenditest:

a) liidu toetus, mis kantakse liidu üldeelarvesse, ja liidu organite toetused;

b) artikli 23 kohaselt ameti töös osalevate kolmandate riikide võimalik osalus;

c) lõivud taristu, väljaannete, koolituse või muude käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate teenuste eest, mida amet osutab;

d) liikmesriikide, kolmandate riikide ja muude üksuste vabatahtlik rahaline osalus, eeldusel et see on läbipaistev, eelarves selgelt kindlaks määratud ning ei kahjusta ameti sõltumatust ega erapooletust.

4. Ameti kulud hõlmavad personali töötasusid, haldus- ja taristukulusid ning tegevuskulusid.

Artikkel 26

Eelarve koostamine

1. Tegevdirektor koostab igal aastal ameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti, mis sisaldab ametikohtade loetelu, ning edastab selle haldusnõukogule.

2. Haldusnõukogu võtab lõikes 1 osutatud projekti põhjal vastu ameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse esialgse projekti.

3. Ameti tulude ja kulude eelarvestuse esialgne projekt esitatakse komisjonile iga aasta 31. jaanuariks. Haldusnõukogu esitab eelarvestuse lõpliku projekti komisjonile asjaomase aasta 31. märtsiks.

4. Komisjon esitab eelarvestuse Euroopa Parlamendile ja nõukogule (edaspidi „eelarvepädevad institutsioonid“) koos liidu üldeelarve projektiga.

5. Eelarvestuse alusel kannab komisjon liidu üldeelarve projekti arvestuslikud summad, mida ta peab ametikohtade loetelu põhjal vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse ning esitab üldeelarve projekti kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 313 ja 314 eelarvepädevatele institutsioonidele.

6. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad ameti toetuseks kasutatavad assigneeringud.

7. Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu ameti ametikohtade loetelu.

8. Ameti eelarve võtab vastu haldusnõukogu. Eelarve muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse selles kohandusi.

9. Iga hoonetega seotud projekti suhtes, mis võib märkimisväärselt mõjutada ameti eelarvet, kohaldatakse delegeeritud määrust (EL) 2019/715.

Artikkel 27

Eelarve täitmine

1. Ameti eelarvet täidab tegevdirektor.

2. Tegevdirektor edastab igal aastal eelarvepädevatele institutsioonidele kogu hindamismenetluse tulemuste seisukohast asjakohase teabe.

Artikkel 28

Raamatupidamise aastaaruande esitamine ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. Ameti peaarvepidaja esitab järgneva eelarveaasta 1. märtsiks komisjoni peaarvepidajale ja Euroopa Kontrollikojale esialgse raamatupidamise aastaaruande.

2. Amet esitab järgneva eelarveaasta 31. märtsiks Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Kontrollikojale eelarve täitmise ja finantsjuhtimise aruande.

3. Komisjoni peaarvepidaja esitab järgneva eelarveaasta 31. märtsiks Euroopa Kontrollikojale komisjoni raamatupidamise aastaaruandega konsolideeritud ameti esialgse raamatupidamise aastaaruande.

4. Pärast Euroopa Kontrollikojalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2024/2509 ([33]) artikli 252 kohaste tähelepanekute saamist ameti esialgse raamatupidamise aastaaruande kohta, koostab tegevdirektor omal vastutusel ameti lõpliku raamatupidamise aastaaruande ja esitab selle haldusnõukogule arvamuse saamiseks.

5. Haldusnõukogu esitab oma arvamuse ameti lõpliku raamatupidamise aastaaruande kohta.

6. Ameti peaarvepidaja esitab järgneva eelarveaasta 1. juuliks lõpliku raamatupidamise aastaaruande ja haldusnõukogu arvamuse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja Euroopa Kontrollikojale.

7. Lõplik raamatupidamise aastaaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* järgneva eelarveaasta 15. novembriks.

8. Tegevdirektor saadab Euroopa Kontrollikojale vastuse selle tähelepanekute kohta 30. septembriks. Tegevdirektor saadab selle vastuse ka haldusnõukogule.

9. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor Euroopa Parlamendile määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 267 lõike 3 kohaselt kogu teabe, mida on vaja asjaomase eelarveaasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tõrgeteta sujumiseks.

10. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse teinud nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament enne n + 2 aasta 15. maid heakskiidu tegevdirektori tegevusele aasta n eelarve täitmisel.

([33]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

VII PEATÜKK

PERSONAL

Artikkel 29

Üldsätted

Ameti personali suhtes kohaldatakse ametnike personalieeskirju ja muude teenistujate teenistustingimusi ning nende personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimuste jõustamiseks liidu institutsioonide kokkuleppel vastu võetud reegleid.

Artikkel 30

Lähetatud riiklikud eksperdid ja muud töötajad

1. Amet võib kasutada lähetatud riiklikke eksperte või muid ametiväliseid töötajaid.

2. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles määratakse kindlaks riiklike ekspertide ametisse lähetamise reeglid.

VIII PEATÜKK

ÜLD- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 31

Õiguslik seisund ja asukoht

1. Amet on liidu organ ja tal on juriidilise isiku staatus.

2. Ametil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigusvõime, mis vastavalt selle riigi õigusele on juriidilistel isikutel. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaliseks.

3. Ametit esindab tegevdirektor.

4. Ameti asukoht on Portugalis Lissabonis.

5. Komisjoni taotlusel ning kokkuleppel ja koostöös asjaomaste liikmesriikidega ning võttes igakülgselt arvesse mõju eelarvele, sealhulgas asjaomaste liikmesriikide osalust, võib haldusnõukogu otsustada luua piirkondlikke keskusi, mida on vaja mõningate ameti ülesannete kõige tulemuslikumaks ja tõhusamaks täitmiseks. Sellise otsuse vastuvõtmisel määrab haldusnõukogu kindlaks piirkondliku keskuse täpse tegevusulatuse, vältides seejuures tarbetuid finantskulusid ja tõhustades koostööd juba tegutsevate piirkondlike ja riiklike võrgustikega.

Artikkel 32

Privileegid ja immuniteedid

Ameti ja selle personali suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli.

Artikkel 33

Keelte kasutamise kord

1. Ameti suhtes kohaldatakse nõukogu määrust nr 1 ([34]).

2. Ameti jaoks vajalikke kirjaliku tõlke ja muid keeleteenuseid, välja arvatud suulise tõlke teenus, osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

([34]) Nõukogu määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6/10/1958, lk 385, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

Artikkel 34

Läbipaistvus

1. Ameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1049/2001 ([35]).

2. Haldusnõukogu võtab kuue kuu jooksul alates oma esimese koosoleku kuupäevast vastu määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamise üksikasjalikud reeglid.

3. Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 kohaselt tehtud ameti otsuste kohta võib ELi toimimise lepingu artiklites 228 ja 263 sätestatud tingimuste kohaselt esitada vastavalt kaebuse Euroopa Ombudsmanile või hagi Euroopa Liidu Kohtule.

4. Amet kohaldab isikuandmete töötlemise suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725 ([36]).

Artikkel 35

Pettuste ja kelmuste vastane võitlus

1. Selleks et hõlbustada määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 alusel võitlust pettuste, kelmuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu, võtab amet vastu asjakohased sätted, mida kohaldatakse kogu ameti personali suhtes.

2. Euroopa Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda amet on toetanud liidu vahenditest.

3. OLAF võib määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 sätete ja neis sätestatud menetluste kohaselt korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas seoses ameti rahastatud toetuse või lepinguga on esinenud pettust, kelmust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad ameti ning kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelised koostöölepingud ning ameti lepingud, toetuslepingud ja toetusotsused sätteid, millega antakse Euroopa Kontrollikojale, OLAFile ja Euroopa Prokuratuurile sõnaselgelt õigus selliste auditite ja juurdluste korraldamiseks vastavalt nende pädevusele.

Artikkel 36

Julgeolekunormid salastatud ja tundliku salastamata teabe kaitse kohta

Amet võtab vastu oma julgeolekunormid, mis on samaväärsed komisjoni julgeolekunormidega, mis käsitlevad Euroopa Liidu salastatud teabe ja tundliku, kuid salastamata teabe kaitset ning mis on sätestatud komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443 ([37]) ja (EL, Euratom) 2015/444 ([38]). Ameti julgeolekunormid hõlmavad muu hulgas sätteid sellise teabe vahetamise, töötlemise ja säilitamise kohta.

Artikkel 37

Vastutus

1. Ameti lepinguline vastutus on reguleeritud asjaomase lepingu suhtes kohaldatava õigusega.

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([36]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([37]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj).

([38]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

2. Ameti sõlmitud lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel otsuste tegemine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

3. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab amet vastavalt liikmesriikide õiguse ühistele üldpõhimõtetele kahju, mida amet või tema töötajad on oma ülesannete täitmisel tekitanud.

4. Lõikes 3 osutatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

5. Ameti töötajate isiklik vastutus ameti ees on reguleeritud nende suhtes kohaldatavate personalieeskirjade või muude teenistujate teenistustingimuste sätetega.

Artikkel 38

Hindamine ja läbivaatamine

1. Hiljemalt 19. jaanuar 2031 ja seejärel iga viie aasta järel teeb komisjon hindamise, et hinnata eelkõige ameti tegevuse ja töötavade mõju, tulemuslikkust ja tõhusust, võttes arvesse haldusnõukogu arvamust. Hindamisel käsitletakse eeskätt võimalikku vajadust muuta ameti volitusi, eelkõige liidu meretranspordi valdkonna õigusaktide arengu arvessevõtmiseks, ja sellise võimaliku muutmise finantsmõju, samuti vajadust kehtestada tasude ja lõivude süsteem ning määrata kindlaks teenused, mida amet võib sellise süsteemi raames osutada.

2. Komisjon saadab hindamisaruande ja oma järeldused aruande kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ja haldusnõukogule. Hindamise tulemused avalikustatakse.

3. Iga teise hindamise käigus hindab komisjon ka ameti saavutatud tulemusi, arvestades ameti eesmärke, volitusi ja ülesandeid. Kui komisjon leiab, et ameti tegevuse jätkamine ei ole ameti eesmärkide, volituste ja ülesannete seisukohast enam põhjendatud, võib ta teha ettepaneku käesolevat määrust vastavalt muuta või see kehtetuks tunnistada.

Artikkel 39

Euroopa Ombudsmani algatatud haldusuurimised

Euroopa Ombudsman võib uurida ameti tegevust kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 228.

Artikkel 40

Üleminekusätted

1. Erandina käesoleva määruse artiklist 15 jäävad haldusnõukogu liikmed, kes nimetati ametisse määruse (EÜ) nr 1406/2002 alusel enne 18. jaanuar 2026, haldusnõukogu liikmeteks kuni oma ametiaja lõpuni, ilma et see piiraks iga liikmesriigi õigust nimetada uus esindaja.

2. Määruse (EÜ) nr 1406/2002 artikli 16 alusel ametisse nimetatud tegevdirektor jääb tegevdirektori ametikohale ning täidab käesoleva määruse artiklis 22 sätestatud ülesandeid ja kohustusi.

3. Käesoleva määruse jõustumine ei piira 18. jaanuar 2026 kehtivate töölepingute kohaldamist.

Artikkel 41

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 1406/2002 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 42

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 26. november 2025

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	M. BJERRE